

העתיד השחור של הבנקים

הבנקים בישראל לא רוצים להתחייב לאג'נדה ירוקה, הם מסכנים בכך הרבה יותר מתדמית

אופירה אילון

21/12/2008

בשבוע שעבר חזר בו בנק ישראל מכוונתו להפיץ חוזר שמטרתו לכפות על הבנקים להוסיף לתנאים לקבלת אשראי גם עניינים הקשורים לשמירה על הסביבה.

ביוני 2003, אימצו בנקים גדולים בעולם קווים מנחים, המכונים "עקרונות המשווה" שנוסחו ע"י הבנק העולמי, לשילוב שיקולים סביבתיים וחברתיים בפרויקטים אותם הם מממנים.

ההיגיון העסקי מאחורי מדיניות זו הוא שפרויקטים שפוגעים בסביבה, הם גם פרויקטים מסוכנים מבחינת יכולתם להחזיר הלוואות. זאת משום שהם חשופים לתביעות, גורמים נזקים שיוצרים עלויות חיצוניות, ומכאן שהם עלולים להפסיד הרבה כסף וכך תפגע יכולתם להחזיר את הלוואה.

גולדמן זאקס, ברקליס, קרדיט סוויס ועוד בנקים בסדר גודל דומה, הבינו את הדבר. ולכן, כשהם מוציאים דוחות שנתיים, הם מציגים את מערכת השיקולים שמכתיבה את מדיניות הלוואות שלהם, לרבות דרוג הסיכון שגורם לסביבה כל פרויקט שקיבל מהם מימון.

בנק ישראל החליט שלא לאכוף כללים דומים בארץ בטענה ש"הסביבה העסקית שונה מזו שבחול"ל", זה אולי נכון אך לא מצדיק התעלמות מסיכונים לסביבה. דווקא הסביבה הפיזית והפעילות של חברות רבות במשק הישראלי דורשת תשומת לב יתרה.

ישראל היא מהצפופות במדינות העולם המערבי וכל פרויקט כאן, מוקם לצד ריכוזי אוכלוסייה; כמות משאבי הטבע בישראל מוגבלת והחשש לפגיעה במקורות טבע חיוניים הולך וגדל עם התפתחות התעשיות השונות.

זאת ועוד, המשרד להגנת הסביבה, שאמור לייצב את הסביבה וליצור מנגנוני אכיפה ברורים ומסודרים לחברות במשק, דל במשאבים ויכולת האכיפה שלו, לאחר שפרויקט מוקם ועובד- קטנה. כוחם של הבנקים במשק יכול לתרום יותר.

אם בנק ישראל יוותר על דרישה לבדוק סיכונים לסביבה בפרויקטים, ימשיכו הבנקים לספק לנו דוחות שנתיים על נייר ממוחזר הרומזים לכך שהבנק הפריד נייר למיחזור ושכנע את עובדיו לתרום שעות בהתנדבות לשכונה במצוקה.

הבעיה היא שבחלוף הזמן יותר ויותר שכונות יהיו במצוקה פשוט בגלל פגיעה בסביבה שלהן.

ר"ר אופירה אילון הינה חוקרת בכירה במוסד שמואל נאמן בטכניון www.neaman.org.il, ומרצה בכירה בחוג לניהול משאבי טבע וסביבה באוניברסיטת חיפה